

Učební lekce

Tabulka přípravy učební jednotky (lekce)	
Název učební jednotky (téma)	Svět, kde (ne)můžeme žít
Stručná anotace učební jednotky	<p>Starší žáci hravou formou prostřednictvím krátkých aktivit, které sami vymysleli, seznamují žáky nižších ročníků s globálními problémy, se kterými se nyní potýká Země. A snaží se s nimi společně najít řešení, o které by se mohli pokusit v rámci školy a svého domova.</p> <p>Témata například:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odlesňování - Tání ledovců - Vymírání velkých savců - Doprava - Plasty v oceánech a pouštích - Nadměrná světová konzumace masa <p>Je zde nutná asistence vyučujícího případně asistentů pedagoga.</p>
Časový rozsah učební jednotky	<p>Příprava žáků 8x45 minut</p> <p>Prezentace/workshop 2x45 minut</p>
Nutné předpoklady	Základní znalost skleníkového efektu a jeho dopadů.
Věk žáků	4. a 5. ročník

<p>Zařazená průřezová témata</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 2) Environmentální výchova
<p>Vyučovací obor (y)</p>	<p>Člověk a jeho svět:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Místo kde žijeme - práce s mapou a plány, práce s podnebnými pásy, biotopy, povrchy, vodstvem, setkáme se zde i s mezilidskými vztahy a vztahy k přírodě. 2) Lidé kolem nás – práce o prostředí na evropské i mezinárodní úrovni, hodnocení závažnosti ekologických problémů, odpovědnost k biosféře, perspektiva dalšího vývoje společnosti, angažovaná ochrana životního prostředí. 3) Rozmanitost přírody – propojenost živé a neživé přírody, typy krajiny, rozlišení jednání člověka v přírodě na škodlivé a prospěšné <p>Informatika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Práce ve sdíleném prostředí 2) Práce s digitálními technologiemi 3) Práce s daty 4) Multimediální výchova – rozpoznávání lživých a pravdivých informací
<p>Cíle jednotlivých průřezových témat (DOV) a vyučovacích oborů (OVO), které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Žák zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti. 2) Žák porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země. 3) Žáci poukáží v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhnou možnosti zlepšení životního prostředí. 4) Žák připraví argumenty k prezentaci svého názoru.
<p>Cíle učební jednotky</p>	<p>Žáci umí vysvětlit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koloběh uhlíku v přírodě. 2) Uvést dopady skleníkového efektu. 3) Umí vysvětlit, jak různé činnosti člověka způsobují změnu klimatu.

<p>Hodnocení</p>	<p>Vyvození závěrů z jednotlivých aktivit během reflexe, závěrečné zopakování na konci hodiny.</p>
<p>Popis učební jednotky, obsahující použité metody a reflexi směřující ke všem zformulovaným cílům</p>	<p>Postup:</p> <p>V úvodní hodině si s žáky připomeneme koloběh uhlíku v přírodě.</p> <p>Dále žáci vymýšlí dopady skleníkového efektu a dalších činností člověka v závislosti na klimatických změnách, které samostatně zapisují nahodile na tabuli.</p> <p>V další části se rozdělí do několika skupin (nejlepší počet žáků na jednu skupinu jsou 4), každá skupina si vybere jedno téma (budou se vzájemně prolínat). Poté si děti určí, jakou formou budou téma zpracovávat – krátký film, prezentace, workshop...</p> <p>Pozn: Žáci si vybíraly jako pomůcky například maňásky a ponožky, které prováděly menší spolužáky celou hodinu.</p> <p>Při této aktivitě mají žáci povoleny telefony, dále dostanou k dispozici počítač, slovník, brožury a knihy – podle tématu a dostupnosti ve školní knihovně.</p> <p>Starší žáci dostali dostatek času na přípravu aktivit a videí na nich zvolené téma:</p> <p>Metodika pro hodiny vedené dětmi:</p> <p>1) Evokace 10 min. Pomůcky: dataprojektor</p> <p>Seznámení menších dětí se skleníkovým efektem jako hlavním následkem lidské činnosti. Starší děti po zhlédnutí videa vedou s menšími spolužáky diskusi o tom, jak se sami cítí ve skleníku a co je špatně, když je tepla ve skleníku mnoho. Pokud má škola skleník, je možné si to vyzkoušet na vlastní kůži.</p> <p>2) Afrika 30 minut Pomůcky: dataprojektor, plyšáci, mobilní telefon, mapa světa</p> <p>Čtvrtý ročník vytvořil pro menší děti video, kde vysvětlil život z pohledu zvířat v Africe. Jako pomůcka jim sloužili plyšáci různých druhů zvířat.</p>

Vysvětlovaly:

- 1) Lov šelem a velkých savců za účelem získání trofejí
- 2) Rozšiřování pouští
- 3) Zmenšování životního prostoru zvířat jako důsledek zabírání větších a větších území člověkem
- 4) Putování za vodou a nedostatek vodních zdrojů

Diskutovali pak s dětmi, jak by se asi cítili v kůži těchto zvířat a společně vymýšleli, co bychom měli dělat pro jejich záchranu.

3) Život na ledu 45 minut

Pomůcky: plastelína, voda, mapa světa, velká vysoká průhledná nádoba, ponožky, led, karton, barvy a ponožky.

Druhá skupina si vybrala téma tání ledovců a pro děti si připravila pár pokusů a názorných ukázek. Nejprve povyprávěly ponožky o rizicích spojených jak pro nás, tak pro faunu a flóru (roztávání permafrostu, zvedání hladiny moří a oceánů atd...).

1) Tající led – pokus

- a) Vytvořte velký kus ledu (krabice od zmrzliny)
- b) Vyklopte ji na podnos a posypte ½ plochy jeho vršku tenkou vrstvou soli.
- c) Na vršek ledu nakapejte několik kapek inkoustu.

Sledujte co se děje.

- Sůl snižuje teplotu tuhnutí. Led, který se dostane do styku se solí, taje rychleji než zbytek ledu a vytváří praskliny a potůčky. Inkoust stéká do vzniklých otvorů, a zvýrazní tak, co se děje.

2) Zatopení pevniny

- a) Z plastelíny si do průhledné nádoby udělali Evropu přibližně (je nutné zkusit vymodelovat i pohoří a nížiny).
- b) Zapíchli do středu vlajku ČR pro názornost, kde jsme my.
- c) Pomalu zalévali vodou a sledovali, jak stoupá hladina

oceánu.

Děti následně vedly diskusi o tom, co se asi bude dít, když tolik lidí přijde najednou o domov.

Pozn: U malých dětí je nutné na mapě ukazovat, kde se tyto problémy odehrávají.

S většími dětmi jsme následně řešili téma migrace a uprchlictví. Zároveň jsme se domluvili, že zkusíme oslovit lidi v našem okolí, kteří přišli do naší země za prací, jestli by nepřišli udělat krátkou besedu o životě v jejich zemi.

3) Co děláme špatně? A jak by to šlo lépe?

Pomůcky:

- 1) autíčka, letadýlka, vyrobená elektrárna (karton, toaletní ruličky, papír, barvy), odpadky
- 2) rostliny, kolo, větrná elektrárna, koše na třídění odpadu

Na závěr si žáci společně připravili aktivitu, kdy třídu rozdělili na dvě části. Na chování co ubližují naší přírodě a na to, čím bychom to mohli změnit.

Nechali pak malé děti, aby si třídu prošli, vytrídili nahromaděný odpad na lavici a společně se zamysleli nad tím, co by mohli dělat přímo oni, jak by to mohli změnit doma a ve škole.

Společně rozpravou jsme pak přišli na nápady jako vytvoření školních skleníků, kde by pěstovali zeleninu do školní jídelny, vybudování nádrží na dešťovou vodu atd...

4) Reflexe 20min

Reflexe probíhala jednotlivě ve třídách, kdy třídní učitelé zopakovali s žáky to, co viděli a slyšeli od starších dětí. Do tříd dostali pomůcky a znovu roztřídili špatné vlivy a to jak bychom je měli řešit.

	<p>Tato hodina sloužila jako úvodní do práce v rámci Ekoškoly, kde se každá třída věnuje jinému tématu. Na jaře budeme díky žákům budovat skleníky a nádrže na dešťovou vodu, dále jsme dohodnuti s místní samoobsluhou na snížení prodeje produktů s palmovým olejem z neudržitelných zdrojů.</p>
Seznam příloh	<p>https://www.youtube.com/watch?v=jLO-6B4efr8</p>
Autor lekce, škola (případně zdroje)	<p>Marie Navrátilová</p>
<p>Závěrečná sebereflexe učitele</p>	
Co se mi osvědčilo během vyučování	<p>Velice se mi osvědčila práce větších dětí pro ty menší. Umí lépe mluvit jejich jazykem a přesně ví, jak mají reagovat a vysvětlovat věci z jejich pohledu, i když se zdají na první pohled složité.</p> <p>Zároveň, aby se taková hodina povede je důležité aby děti byli vedeny k projektové výuce, samostatnosti, aby byla témata, na kterých pracují dlouhodobě probíraná (musí jim rozumět).</p>

<p>S jakými obtížemi jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Občas bylo nutné děti vést, některé informace z odborných článků chápaly jinak. Museli jsme také zahrnout společné překlady na stránkách cizojazyčných – hodilo se do výuky anglického jazyka. U takto malých žáků je nutné s nimi pracovat, nenechat je dělat přípravu samostatně.</p> <p>Zároveň je důležitá vyváženost skupin.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>Příště bych dala dětem mnohem více času. Do tohoto tématu lze zahrnout mnohem větší množství aktivit i témat.</p>

Zdroje:

<https://www.greenpeace.org/czech/>

<https://www.worldwildlife.org/>

<https://www.selmy.cz/hospodarska-zvirata/navrat-velkych-selem/>

<https://www.energyglobe.cz/temata-a-novinky/na-pokraji-vyhynuti>